

Linnéuniversitetet

Kalmar Växjö

Examensarbete

Guldkvinnorna visar vägen mot framtiden?

*En kvantitativ innehållsanalys av Aftonbladets och
Expressens sportbilagor under OS i Pyeongchang
2018.*

Författare: Bror-Emil Karlsson & Caroline Reijs

Handledare: Ann Werner

Termin: VT18

Ämne: MKV

Nivå: Kandidat

Kurskod: 2MK10E

Abstract

The aim of this study was to examine how the two largest sports tabloids, Aftonbladet and Expressen, in Sweden represented the male and female Swedish athletes during the Olympic games in Pyeongchang 2018. Furthermore, the study examined how many male and female journalists covered the sport sections during the event and whether or not there were any differences between the tabloids. With agenda setting theory and hegemonic masculinity as our theoretical framework we conducted a quantitative content analysis on every news article revolving Swedish Olympic athletes during the Olympic period.

The results showed no significant difference between male and female athletes regarding the amount of coverage in the tabloids. However, other findings were made and showed that female athletes more often got associated with their families and partners while male athletes were associated with their coaches. The study also showed that the majority of journalists reporting from the Olympic games were male.

Keywords

Gender, Olympic games, sports journalism, agenda setting, hegemonic masculinity, quantitative

Tack

Vi vill rikta ett speciellt tack till vår handledare Ann Werner, och även ett stort tack till universitetsbibliotekets kaffemaskin som alltid fanns där för oss när vi behövde det som mest.

Innehållsförteckning

1	Inledning	1
1.1	<i>Problembakgrund</i>	2
2	Syfte	4
2.1	<i>Frågeställningar</i>	4
3	Litteraturgranskning	5
3.1	<i>Teoretiska utgångspunkter</i>	6
3.1.1	Hegemonisk maskulinitet	6
3.1.2	Den agendasättande teorin	7
3.1.3	Obetydlig damfotboll	9
3.1.4	Title IX	9
3.1.5	Internet sätter ribban	11
4	Metod	12
4.1	<i>Kvantitativ innehållsanalys</i>	12
4.2	<i>Urval</i>	13
4.2.1	<i>Kvällspress</i>	14
4.3	<i>Begreppsdefinitioner</i>	14
4.4	<i>Operationalisering</i>	15
4.5	<i>Validitet och reliabilitet</i>	16
4.6	<i>Material</i>	18
4.6.1	<i>Insamlingsmetod</i>	18
4.6.2	<i>Kritik mot insamlingsmetod</i>	19
4.7	<i>Metodkritik</i>	20
4.8	<i>Forskningsetik</i>	21
5	Resultat	22
5.1	<i>Svar på studiens frågeställningar</i>	22
5.2	<i>Övriga upptäckter</i>	27
6	Diskussion	31
6.1	<i>På arenan</i>	31
6.1.1	<i>Kvinnorna tar över...</i>	31
6.1.2	<i>...Eller?</i>	32
6.2	<i>På redaktionen</i>	36
6.3	<i>Sammanfattning</i>	37
6.4	<i>Vidare forskning</i>	39
	Referenser	40
	Bilagor	i
	<i>Bilaga 1. Kodmanual</i>	<i>i</i>
	<i>Bilaga 2. Kodschema</i>	<i>v</i>
	<i>Bilaga 3. Övriga tabeller</i>	<i>vii</i>

1 Inledning

Sedan tävlingsidrotten etablerade sig i Sverige och blev av intresse för svenska tidningar i början av 1900-talet har bevakningen främst gjorts av, och kretsat kring, män (Dahlén, 2008). Förändringar har dock skett sedan tidigt 1900-tal och idag får kvinnor större utrymme i sportsidorna även om manliga idrottare fortfarande är överrepresenterade (Boyle, 2006). Enligt statistik från Riksidrottsförbundets medlemsförbund år 2016 var 40 procent av alla svenska idrottare kvinnor (Riksidrottsförbundet, 2016). Riksidrottsförbundet har 71 olika medlemsförbund för i stort sett alla idrotter som utövas i Sverige. Detta innebär att statistiken gäller idrottare i alla åldrar och alla nivåer och att skillnaden på antalet män och kvinnor som utövar idrott inte är särskilt stor. På elitnivå är skillnaden ännu mindre: 49 procent kvinnliga idrottare på landslagsnivå (Riksidrottsförbundet, 2016). Med tanke på denna minimala skillnad borde tidningarnas sportsidor kunna visa samma balans.

OS i Pyeongchang 2018 blev historiskt för svensk del. Inte bara för att det blev Sveriges bästa vinter-OS sett till resultat och medaljer, utan också för att det var det OS i modern tid där flest svenska kvinnor deltog (Sveriges Olympiska Kommitte, 2018). Av de totalt 110 svenskarna som skickades med truppen till Sydkorea var 51 stycken kvinnor, den största andelen kvinnor i en Svensk OS-trupp någonsin. Med detta i åtanke, samt det faktum att 10 av 14 svenska medaljer under OS togs av kvinnor (Bådagård, 2018, 23 februari) är det enligt oss av intresse att granska hur bevakningen av OS i Pyeongchang har gjorts utifrån ett genusperspektiv, i Sveriges största kvällstidningar, Aftonbladet och Expressen.

1.1 Problembakgrund

Josefson (2005) har i sin bok om jämställdhet och genus diskuterat vad det egentligen innebär att leva i ett jämställt samhälle. I den här uppsatsen kommer vi att använda Josefsons (2005) definition av jämställdhet:

“I Sverige innebär jämställdhet att alla ska ha samma möjligheter att förverkliga sig själva. Målet är samma möjligheter, rättigheter och skyldigheter inom livets alla områden för kvinnor och män.” (s.59).

Inom denna definition ingår möjligheten att utbilda sig, starta företag och även förverkliga sig själv och sina ambitioner samt intressen. Jämställdhet innebär att ha makten att forma sitt eget liv samt makten att forma samhället. Jämställdhet är en rättighet, och för att kunna skapa ett jämställt samhälle krävs det vissa förutsättningar, rätten till att rösta är till exempel en sådan förutsättning. (Josefson, 2005).

Verkligheten och samhället i stort speglar inte den jämställdhet som efterfrågas och enligt Riksidrottsförbundet (2018) är jämställdhet inom idrotten en förutsättning för en framgångsrik idrottsutveckling, det vill säga att kvinnor och män ska ha samma makt att delta i, och forma idrotten. Sedan sin uppkomst i slutet av 1800-talet har den moderna och organiserade idrotten varit mansdominerad och under det första olympiska spelen 1896 hindrades kvinnor från att ställa upp i samtliga sporter. De maktavande männen visade ett motstånd till att kvinnor skulle sporta med anledningarna att den kvinnliga kroppen var mer fragil och kvinnligheten kunde gå förlorad under fysisk ansträngning. Under 1900-talets första decennium gjorde tävlingsidrotten sitt intåg i massmedierna och medborgarna kunde ta del av idrottens nyheter i papperstidningar och på radio. Den mediala framgången resulterade i sin tur till ett större intresse för idrott. Kvinnliga atleter fick dock bara delta i de så kallade mer estetiska sporterna så som simhopp, konståkning och gymnastik, för att dessa ansågs vara smickrande för den kvinnliga kroppen (Dahlén, 2008).

Den kvinnliga närvaron under de olympiska spelen ökade under 1920-talet men mötte fortfarande stor kritik. Erik Bergvall, chef för Stockholms Stadion (citerad av Lindblad i Svenska Dagbladet, 2015), uttalade sig i samband med att den Svenska OS-kommittén ville skicka kvinnliga friidrottare till OS i Amsterdam 1928:

”En olympisk tävlan kräver sannerligen sin man. Varken kvinnans psyke eller fysik är lämpade för sådana tävlingar. Redan den andliga anspänningen är för mycket för hennes nervsystem, men även i rent fysiskt avseende är hon illa rustad för sådana kraftprov.” (s.23)

Det har skett en förändring sedan 1928 och som vi tidigare nämnt var 2018 året då flest kvinnliga svenska atleter i modern tid deltog i de olympiska spelen (Sveriges Olympiska Kommitté, 2018). Dahlén (2008) ger exempel på en tidigare studie som genomfördes i 37 tidningar i 10 länder där de kommit fram till att endast sex procent av det som skrivs på sportsidorna handlar om kvinnor. Vi kan inte med säkerhet säga att dessa siffror stämmer än idag men denna bakgrund är dock ändå viktig för oss därför att det kan ge oss en indikator på hur medielandskapet har skildrat kvinnors idrottande. Boyle (2006) menar att det finns sporter, som tennis och friidrott, där kvinnor får utrymme i massmedierna men att kvinnor i många fall blir sexualiserade när de uppmärksammas och att fokus ligger på fysiska attribut och inte fysisk prestation.

Jarlbro (2006) fastslår att medierna har möjlighet att fungera som en demokratisk och integrerande mötesplats i samhället. Hon menar däremot att kvinnor är så gott som osynliga i de flesta medier och att de därför inte fungerar som en sådan mötesplats, då alla röster inte verkar vara lika mycket värda. Detta är enligt Jarlbro ett problem i dagens samhälle när jämställdhetsdebatten är högst aktuell.

Vi anser att det saknas aktuell forskning om hur svenska medier skildrar manliga och kvinnliga idrottare. Den mesta forskningen som finns till hands är gjord i andra länder eller för så pass länge sedan att det finns anledning att undersöka området igen med tanke på jämställdhetsfrågans ökade aktualitet på senare år. Utöver det ser vi det som en stor möjlighet att OS i Pyeongchang avslutades nyligen och att det

därför inte finns någon forskning gjord på detta evenemang ännu. Det faktum att OS i Pyeongchang var historiskt för svensk del då det var fler kvinnliga atleter i OS-truppen än någonsin gör det ännu mer aktuellt för oss att undersöka hur detta tar sig uttryck i tidningar. Därför finner vi det intressant att undersöka hur det ser ut i Sveriges två största sportbilagors bevakning av OS i Pyeongchang från flera olika aspekter.

2 Syfte

Syftet med undersökningen är att kartlägga skildringen av manliga och kvinnliga svenska OS-atleter i Aftonbladets och Expressens sportbilagor under OS i Pyeongchang 2018. Vi vill, förutom att undersöka representationen av atleter också undersöka hur många manliga respektive kvinnliga journalister som skriver om OS i de båda sportbilagorna. Dessutom vill vi undersöka om sportbilagorna skiljer sig åt gällande dessa faktorer och om rapporteringen av män och kvinnor speglar den jämna könsfördelningen i den svenska OS-truppen.

2.1 Frågeställningar

Med grund i tidigare forskning och teorier - och utifrån vårt huvudsyfte - har vi formulerat följande frågeställningar:

1. Hur många och hur långa nyhetsartiklar publiceras om kvinnliga respektive manliga svenska atleter i Aftonbladets och Expressens sportbilagor under OS i Pyeongchang 2018?
 - a. Vilken sidplacering får manliga respektive kvinnliga atleter i de två sportbilagorna?
2. Hur framställs män och kvinnor i artiklarnas bilder?
3. Hur många män och kvinnor har skrivit artiklarna i rapporteringen?

3 Litteraturgranskning

Följande kapitel syftar till att presentera relevant litteratur inom det ämnesområde vi valt att rikta in oss på för att ha en grund att utgå ifrån när vi genomför vår undersökning. Till att börja med redogör vi för två böcker vi funnit extra intressanta för vår forskning.

Boyles bok *Sports Journalism: Context and Issues* (2006) berör allt från sportjournalistikens födelse och utveckling till ojämställdhet inom redaktioner och i rapporteringen av sport. Kapitlet som Boyle ägnar åt att diskutera jämställdheten inom sportjournalistik är här av särskilt intresse för oss. Han menar bland annat att det verkar som att jämställdheten inom sportjournalistiken ligger efter resten av samhället om man ser till utvecklingen som sker i det att fler kvinnor aktiverar sig i mansdominerade sporter samtidigt som dessa även blir mer populära. Boyle (2006) ger exempel på en undersökning gjord i Storbritannien som visade att endast fem procent av mediernas sportbevakning ägnades åt kvinnliga idrottare. Inom den statistiken var siffran i tryckta medier endast två procent (Women's sport foundation, 2003). Denna undersökning gjordes visserligen år 2003 men siffrorna är ändå slående och tillräckligt intressanta för att undersöka förhållanden i svenska tidningar. Boyle (2006) skriver också om hur få kvinnliga sportjournalister det är som får utrymme att uttala sig om idrott i medierna på grund av den machokultur som råder på de flesta sportredaktioner. Därför har vi valt att undersöka hur könsfördelningen ser ut bland de journalister som rapporterat från OS i Pyeongchang.

I boken *Medier, genus och makt* skriven av Jarlbro (2006) lägger hon vikt vid den kvinnliga representationen i offentligheten och har dessutom ett speciellt kapitel om kvinnor och sport samt även hur bilder speglar kvinnor i samhället. Vi finner denna bok intressant för vår undersökning därför att Jarlbro, på ett effektivt och omväxlande sätt beskriver hur kvinnor porträtteras i medier och hur kvinnor fortfarande är osynliga i nyhetsmedier. Jarlbro har även ett kapitel där hon diskuterar bildanalyser av kvinnliga modeller i reklam och menar att kvinnan ofta

porträtteras som ung, sexig och passiv i sin gestaltning. Dessutom skriver Jarlbro (2006) om hur hennes undersökning från 2005 tydligt kunde indikera på att det råder ett manligt maktövertag på sportsidor i Aftonbladet och Expressen då hon själv har räknat hur många procent av bilderna som föreställer kvinnor respektive män. Endast 10 respektive 8 procent av bilderna som publicerades var på kvinnor (Jarlbro, 2006). Även detta ser vi som relevant information för oss att ta avstamp ifrån.

3.1 Teoretiska utgångspunkter

I detta avsnitt redogör vi för två teorier samt tre vetenskapliga artiklar vi funnit extra intressanta att ta avstamp ifrån.

3.1.1 Hegemonisk maskulinitet

Enligt Connell (1987) härstammar begreppet hegemoni från Antonio Gramscis analys av klassrelationer och hur kulturell dynamik kan göra att en grupp hävdar och upprätthåller dominans i samhället. Connell (1987) förklarar begreppet själv som en social dominans anskaffad genom ett spel av sociala krafter och gemensamma värden som gynnar vissa grupper. Connell (1987) menar alltså att dominans av en grupp över en annan genom hot i någon form inte är hegemoni. Dominans som istället är inbäddad i kultur, innehåll i massmedier, institutioner och så vidare är hegemoni. Hegemoni innebär inte en total dominans där inga alternativ finns, utan snarare om en kamp om dominans som ständigt pågår (Connell, 1987). Hegemonisk maskulinitet innebär med andra ord att en specifik maskulinitet genom sociala krafter överordnas kvinnor och män som innebär en annan sorts maskulinitet. Connell (1987) menar även att hegemonisk maskulinitet inte bara handlar om hur mäktiga män är utan också om hur denna makt upprätthålls. Connell (1987) poängterar också att den hegemoniska maskuliniteten är heterosexuell och nämner att AIDS-rädslan under 80-talet är tecken på detta då massmediernas oro inte låg hos de homosexuella offren, utan snarare hos de oskyldiga heterosexuella och att dessa var i fara för att smittas av den "homosexuella pesten".

Teorin om hegemonisk maskulinitet formulerades i början av 80-talet i forskning som kritiserade den litteratur som fanns tillgänglig vid den tiden och hur denna förklarade den manliga könsrollen (Connell, 2005). Connell själv stod för mycket av forskningen som resulterade i de modeller kring flera maskuliniteter och maktkamper som sedan blev teorin om hegemonisk maskulinitet. Enligt Connell (2005) är kapitlet om hegemonisk maskulinitet i hennes bok *Gender and power* från 1987 den mest citerade källan för begreppet. Hon förklarar begreppet enklast som ett mönster av handlingar som tillåter att mäns dominans över kvinnor kan fortsätta. Teorin har kommit till användning i forskning inom en mängd olika områden, däribland forskning om framställningen av män och kvinnor i medier samt forskning om organisationskultur. Båda dessa områden är av intresse när vi går vidare med vår undersökning då vi studerar hur mycket som skrivs om manliga respektive kvinnliga atleter i svenska tidningar under OS och dessutom huruvida det är män eller kvinnor som gör rapporteringen.

I tidigare forskning som vi tagit del av och redovisar på sidan 9 har resultaten visat att kvinnor är underrepresenterade i mediernas sportrelaterade innehåll. Då vi både undersökt antalet manliga och kvinnliga atleter som syns i tidningarna samt huruvida det är män eller kvinnor som skriver artiklarna är teorin hegemonisk maskulinitet intressant att använda sig av. Även om vi med vår undersökning inte kommer kunna säga med säkerhet att det är hegemonisk maskulinitet som ligger bakom resultaten så kan det vara en indikator på det och därmed vara intressant för vidare forskning.

3.1.2 Den agendasättande teorin

I "Agenda Setting Theory", som vi i denna uppsats väljer att kalla för den "agendasättande teorin", ligger utgångspunkten i att medierna sätter agendan för allmänheten. Medierna har makten att berätta för allmänheten vad som är intressant och viktigt genom att ta upp en nyhet flera gånger eller genom att inte lyfta en nyhet alls. Turner & West (2014) väljer att förklara teorin på följande sätt:

“Agenda setting suggests that media sources, like television and radio, act as gatekeepers in putting an agenda out to the public. Then members of the public determine what they think about that agenda on their own - so media don't tell us what to think, they just tell us what to think about.” (s.373)

Medierna berättar vad som är intressant genom att lyfta specifika vinklar av informationen som sprids, på detta sätt har medierna makten att influera allmänhetens samtalsämnen, verklighetsuppfattningar och även vad som är mest aktuellt för stunden. (Turner & West, 2014). Det finns flera argument i den agendasättande teorin och Turner & West (2014) menar att det inte endast är medierna som påverkar allmänheten, utan allmänheten påverkar även i viss mån medierna då de styr vilka ämnen som är intressanta genom att fortsätta debatten. Det medierna väljer att rapportera om influerar allmänhetens agenda, och som följd av att både medierna och allmänheten diskuterar samma agenda påverkas även beslutfattarna. (Turner & West, 2014).

Turner & West (2014) menar att den agendasättande teorin och dess funktion finns i två olika nivåer, dels mediernas agenda och dels mediernas inramning. Mediernas agenda är det begreppsmässiga originalet av den agendasättande teorin, och innebär att det är de viktigaste frågorna för dagen som bestäms av en enhet, t.ex. ett massmedium som TV, som är intressanta. Mediernas inramning, som är den senast identifierade nivån lägger sitt fokus på hur medierna skildrar och begränsar sättet som allmänheten uppfattar det som presenteras. (Turner & West, 2014). Den agendasättande teorin är speciellt intressant för vår undersökning att ta avstamp ifrån därför att genom att analysera vad sportmedierna publicerar under OS kan det påverka allmänhetens uppfattning av vad som är viktigt eller inte. Vår undersökning kan dock inte påvisa hur allmänheten uppfattar texterna som publiceras i Aftonbladet och Expressen, men den agendasättande teorin är användbar då vi kan få förståelse för vad tidningarna anser är viktigt och därmed förmedlar till läsarna.

3.1.3 Obetydlig damfotboll

Vi har identifierat en artikel av Adams, Ashton, Lupton & Pollack (2014) där syftet med undersökningen är att se hur lokalradio och lokaltidningar rapporterar om damfotboll. Studien är genomförd i East Midlands-regionen, England, och fokuserar på hur ofta det rapporteras om damfotboll och inte vilken kvalitet rapporteringen har. Undersökningen innefattade fyra radiokanaler som alla har koppling till organisationer inom public service och som dessutom är de största inom sport på radio. Dessa analyserades samma vecka en gång om året i fyra år. Även fyra tidningar valdes och undersöktes under en fyraårsperiod, här togs dock alla artiklar under åren med i analysen. Utöver denna kvantitativa analys gjordes också en kvalitativ intervjustudie där relevanta personer inom media, som journalister och redaktörer, tillfrågades hur deras syn på rapporteringen ser ut. Resultaten visar att det finns en oregelbunden rapportering om kvinnors idrott i lokalmedierna och att damfotbollens rapportering är obetydlig i jämförelse med mäns fotboll. Adams et al. (2014) visar på att vissa tidningar inte rapporterat om damfotboll på så länge som sju-tton månader under perioden. Sammanfattningsvis tar Adams et al. (2014) också upp att under 2008 var det endast en kvinna som uppbar rollen som sportredaktör på en lokalradio (BBC lokalradio) utav över femtio stycken undersökta.

Den här undersökningen är relevant för vår studie eftersom resultaten visar på att kvinnlig idrott inte syns i lokalmedierna i England, och att kvinnliga journalister heller inte skriver om idrott. Kan det vara kontextuellt och bero på att det är England, eller handlar det om fotboll? Eller är det endast en fråga om genus? Vi hoppas kunna bidra till denna forskning med en annan kontext, ett annat medium och rapporteringen om andra sorters sport.

3.1.4 Title IX

Suzanne Huffman, C. A. Tuggle och Dana Scott Rosengard (2004) genomförde en undersökning i USA där de studerade olika universitets rapportering kring sina skolors egna idrottare. Universitetsidrott är ett stort fenomen i USA och de stora skolorna har ofta både egna tidningar och TV-sändningar för att visa olika

evenemang samt rapportera om händelseförloppen. Huffman et al. (2004) ville se om det fanns några skillnader i hur mycket uppmärksamhet manlig respektive kvinnlig idrott fick i skolornas egna medier. De inleder hela artikeln med att ta upp Title IX lagen som trädde i kraft i USA redan år 1972. Lagen säger att ingen person, utifrån sitt kön, ska bli diskriminerad eller nekas medverkan i något utbildningsprogram eller utbildningsaktivitet som får federalt finansiellt stöd (Huffman et al., 2004). Med andra ord gjorde lagen att kvinnor hade lika mycket rätt som män att gå med i skolornas idrottsföreningar vilket i sin tur gjorde att antalet kvinnliga idrottare på universitetsnivå ökade markant. Syftet med undersökningen var att se huruvida skolornas egna tidningar och TV-sändningar reflekterade den jämställdhet som lagförslaget önskade.

Huffman et al. (2004) genomförde en innehållsanalys av tidningar och tv-sändningar från 39 olika universitet från olika delar av landet. De analyserade sedan antalet, längden och typen av nyheter som rapporterades samt vilket kön idrottaren i nyheten hade. De nyheter som var i universitetens tidningar analyserades också utifrån vilken sida i tidningen de placerades på samt hur många ord som skrevs (Huffman et al., 2004). Resultaten visade att den jämställdhet som Title IX lagen strävar efter inom universitetsidrott inte har resulterat i en jämställd bevakning i skolornas egna medier. Skolornas tidningar ägnade endast 27,3 procent av sitt utrymme i sportsidorna till de kvinnliga idrottarna. I de TV-program som bevakade skolornas idrottare var siffran ännu lägre för de nyheter som berörde kvinnor, endast 18,5 procent. Huffman et al. (2004) påpekar dock att de nyheter som gällde kvinnliga idrottare inte skiljde sig kvalitetsmässigt eller innehållsmässigt från nyheter gällande manliga idrottare. Både längden och sättet som nyheterna skrevs på eller berättades om var liknande när det gällde både män och kvinnor. Den stora, och problematiska, skillnaden var helt enkelt att kvinnliga idrottare på universitetsnivå inte får lika mycket uppmärksamhet i skolornas egna medier trots att det på de flesta skolor är lika många utövare av de båda könen.

Något som är intressant med undersökningen av Huffman et al. (2004) är att de använder sig av Title IX lagen som argument för att nyhetsrapporteringen bör spegla det jämna antalet kvinnliga och manliga universitetsidrottare. Som vi nämnde

tidigare var antalet kvinnor i den svenska OS-truppen till Pyeongchang fler än någonsin och utgjorde cirka 46 procent av hela truppen. Detta bör alltså innebära att svenska kvällstidningars bevakning av OS är fördelad på samma sätt, precis som Huffman et al. (2004) spekulerade att Title IX lagen skulle spegla skoltidningarnas bevakning av den relativt jämställda skolidrotten i USA.

3.1.5 Internet sätter ribban

Historiskt sett har mediers bevakning av de olympiska spelen visat på partiskhet gentemot män och de idrotter i OS som är mansdominerade, menar Eagleman, Burch och Vooris (2014). De genomförde därför en studie under OS i London 2012 för att se hur mediernas bevakning har utvecklats med avseende på kön samt om internet tillsammans med nya plattformar som konsumenterna kan använda för att titta på OS har resulterat i en mer jämställd bevakning. För att undersöka detta genomförde de en kvantitativ innehållsanalys där de undersökte alla nyhetsartiklar om manliga och kvinnliga atleter på hemsidorna för de största nyhetsbolagen i sex olika länder under 16 dagar av OS-perioden. Eagleman et al. (2014) använder sig av den agendasättande teorin som menar att medierna har makten att påverka vad allmänheten anser som viktigt genom vad de visar oss. Eagleman et al. använder teorin för att påpeka vikten av det inflytande som mediers bevakning har på tittarna. De menar att mediernas bevakning påverkar tittarnas åsikt av olika frågor och att det därför är av intresse att se hur OS framställs för tittarna. Om medierna främst visar de manliga idrottarna under ett OS blir tittarnas uppfattning att de är viktigare än kvinnorna (Eagleman et al., 2014).

Resultaten av studien visade dock att det inte fanns någon markant skillnad i hur stort utrymme manliga och kvinnliga idrottare fick på de hemsidor som analyserades. Visserligen kretsade fler nyheter kring män men Eagleman et al. (2014) poängterar att detta beror på att fler män deltog i spelen och därför är skillnaden inte ett tecken på att kvinnliga idrottare blivit marginaliserade. Eagleman et al. (2014) menar vidare att resultaten i deras studie är ett tecken på att de nya plattformarna som finns tillgängliga för medierna och konsumenterna har gjort bevakningen av OS mer jämställd. Det faktum att denna studie undersökt ett stort

idrottsevenemang som OS samt att författarna menar att OS-bevakning historiskt sett inte visat kvinnliga idrottare i samma utsträckning som män gör den intressant för oss då vi kan göra jämförelser med bevakningen i två svenska kvällstidningar. Författarna har använt sig utav den agendasättande teorin och menar att deras resultat pekar på en mer inkluderande och jämställd agenda vilket gör att vi kan studera om en liknande agenda finns i Aftonbladets och Expressens sportbilagor.

4 Metod

I följande avsnitt kommer vi att redogöra för vår valda metod, urvalet vi gjort och vidare förklaringar av vårt tillvägagångssätt vid genomförandet av undersökningen.

4.1 Kvantitativ innehållsanalys

Enligt Bryman (2008) är en kvantitativ innehållsanalys användbar vid systematiska och replikerbara undersökningar av dokument och texter av stor mängd. För att på bästa sätt besvara våra forskningsfrågor har vi därför valt just denna metod till vår undersökning. Bryman (2008) menar också att innehållsanalysen ofta ses som det primära sättet att analysera massmedier på, men också att det är ett flexibelt tillvägagångssätt som passar bra vid undersökningar av ostrukturerad information, som till exempel tidningsartiklar. Denna typ av kvantitativa studier ses också som en öppen forskningsmetod vilket innebär att det är lätt att konkret beskriva tillvägagångssättet i både urvalsprocessen och kodningen. Det innebär att den kvantitativa innehållsanalysen generellt ses som enkel att göra uppföljningsstudier på, och även beskrivs som en objektiv analysmetod då forskaren håller sig opartisk till innehållet som kodas (Bryman, 2008).

Den kvantitativa komponenten av en kvantitativ innehållsanalys innebär att undersökningen ska genomföras på en substantiell mängd data så att analysenheterna kan uttryckas och analyseras med siffror (Esaiasson, Gilljam, Oscarsson & Wängnerud, 2012). I den tidigare forskningen som vi tagit del av är det

också tydligt att forskare som har undersökt liknande frågor som oss har använt sig av en kvantitativ innehållsanalys för att få fram sina svar.

Esaiasson et al. (2012). menar att de inte håller med om att skillnaden mellan kvantitativ och kvalitativ innehållsanalys helt enkelt är att man räknar eller tolkar innehåll. Det finns alltid tolkningar som måste göras innan kodningen för att definiera vad man syftar på med en viss variabel (Esaiasson et al., 2012). En kvantitativ innehållsanalys är alltså inte helt utan tolkning, vilket gör att vi genom tydliga definitioner av variabler och variabelvärden när vi studerar bilder på manliga och kvinnliga atleter kan studera hur de framställs i bild. Detta gör att vi även kan undersöka vår andra forskningsfråga som berör hur manliga och kvinnliga atleter framställs på bild. Vi kan dels se om det skiljer sig i vilka som får en tillhörande bild till artikeln samtidigt som vi kan göra en grundläggande analys av hur könen framställs i bilder. Även om det inte blir en lika uttömmande bildanalys som vi skulle få med en kvalitativ ansats så kan det resultera i att vi identifierar vissa mönster i framställningen.

4.2 Urval

Som det framgår i frågeställningen valde vi att fokusera på Aftonbladets och Expressens sportbilagor i undersökningen. Detta då statistik från Orvesto (2017), Sifos räckviddsundersökning, visade att dessa var de två största sportbilagorna i Sverige sett till läsarantal. Vi avgränsade oss sedan tidsmässigt genom att endast samla in data från den tidsperiod då OS pågick eftersom vi endast är intresserade av de nyheter som berört svenska atletes insatser under OS 2018. Under den valda tidsperioden tittade vi på varje utgåva av båda sportbilagorna då det under ett OS är tävlingar varje dag och därmed även innehåll att studera i tidningarna. Ytterligare en avgränsning vi valde att göra var att vi endast tittade på de nyheter som handlade om svenska atleter i OS och inte atleter från andra länder. Anledningen till denna avgränsning var att svenska tidningars fokus oftast ligger på svenska atleter och därför är mest relevant för att kunna se på skillnader tidningarna emellan.

I vår undersökning ämnar vi endast undersöka de faktatexter som berör svenska OS-atleter. Detta innebär att alla nyhetsartiklar, notiser och reportage undersöks, medan åsiktstexter som krönikor, ledare eller insändare utesluts. Vi vill endast ha med det innehåll som är publicerat av en journalist och berör en specifik insats av ett lag eller enskild atlet i en specifik tävling. Krönikor till exempel ger i många fall en svepande överblick av flera tävlingar och dess resultat, därför väljer vi att bortse från dessa.

4.2.1 Kvällspress

Enligt Strömbäck (2008) utgör morgontidningar och kvällstidningar två åtskilda kategorier och därför är det viktigt att vi förstår skillnaden mellan dessa. I en innehållsanalys som Strömbäck (2008) gjort av både TV-nyheter och tidningar så kan vi tydligt se att kvällstidningar i betydligt större utsträckning fokuserar på underhållning, hälsa, medicin, sport men även nyheter som kan framkalla en känsla av rädsla eller hot, s.k “mjuka nyheter”. Dessa nyheter anses som lättuggade och har ofta en personlig relevans för läsaren. Vidare poängterar Strömbäck (2008) att dagstidningar mestadels rapporterar om politik, administration, ekonomi och nyheter från vardagsliv, s.k “hårda nyheter”. För att något ska ha nyhetsvärde i en kvällstidning menar Strömbäck (2008) att det krävs en hög grad av överraskning, personifiering eller att det ska ha skett en skada, olycka och/eller fysiskt våld. Denna jämförelsen är gjord med TV-nyheters rapportering där något istället blir en nyhet på grund utav räckvidd, konkretisering och konfliktområde. (Strömbäck, 2008). Vi är medvetna om att kvällspressens nyhetsrapportering främst består av “mjuka nyheter” och att detta i sin tur påverkar våra analysenheter. Vi anser ändå att kvällstidningar är det bästa urvalet för vår studie då denna typ av tidning fokuserar mer på sport än till exempel en dagstidning.

4.3 Begreppsdefinitioner

Begreppet *atleter* syftar i den här uppsatsen på de 110 svenska idrottsutövarna som skickades med i den svenska OS truppen till OS i Pyeongchang 2018. Detta innefattar även de atleter som deltar i lagsporter.

Med begreppet *framställs* utgår vi från Svenska Akademiens Ordbok där ordet framställa definieras som att med avbildning visa något, men även att återgiva något eller någon i bild (SAOB, 2011). I vår uppsats kommer ordet *framställs* att behandlas i och med analyseringen av artikelbilderna, där vi menar om framställningen av atleten/atleterna är gjord aktiv eller passiv. Med en *aktiv* framställning syftar vi på om atleten/atleterna är i rörelse, utövar sin sport eller på annat sätt är fysiskt engagerade i något. Med en *passiv* framställning syftar vi på om atleten/atleterna är stillsamma eller fysiskt oengagerade på bilden.

4.4 Operationalisering

För att kunna besvara vår frågeställning är det nödvändigt att vi operationaliserar. Bryman (2008) menar att begreppet används när forskare vill utforma mått på de begrepp som de är intresserade av. Operationalisering används för att bryta ned frågeställningen så att den går att besvara. Esaiasson et al. (2012) fortsätter att förklara att operationaliseringen är viktig för vilka resultat vi kommer att få och hur säkra dessa resultat kommer att vara i relation till våra frågeställningar. Vi har tolv olika variabler för att operationalisera våra frågeställningar och dessa ser ut som följande:

V.1 Tidning	V.2 Antal ord	V.3 Sidnummer
V.4 Journalistens kön	V.5 Atletens kön	V.6 Huvudperson i artikeln
V.7 Huvudpersonens kön	V.8 Medalj	V.9 Idrott
V.10 Bild till artikeln	V.11 Motiv på bilden	V.12 Framställning på bild

De variabler som behöver en djupare förklaring för att förstå kommer att behandlas nedan. Förklaring av samtliga variabler finns i kodmanualen i bilaga 1.

Variabel 6 är nödvändig för att se de gånger då det skrivs om någon annan än atleten. Till exempel om en atlet vinner guld, men just denna artikel fokuserar på atletens tränare blir tränaren huvudpersonen i artikeln. Detta ser vi som intressant då

vi kan jämföra och se vilka andra det skrivs om när en manlig eller kvinnlig atlets prestation är i fokus. I variabel 10 har vi valt att endast analysera den bild som är störst till ytan och som tillhör artikeln. Artiklarna som vi analyserar handlar alltid om en eller flera atleter, och det intressanta är att se om vi kan urskilja ett mönster i rapporteringen. Variabel 6, 7, 8 och 9 är inte direkt kopplade till våra frågeställningar, detta därför att dessa uppgifter inte är det primära syftet med vår undersökning, utan vi ser dessa variabler som ett intressant tillägg för diskussion.

4.5 Validitet och reliabilitet

Validitet definieras enligt Esaiasson et al. (2012) som “[...] överensstämmelse mellan teoretisk definition och operationell indikator och att mäta det vi påstår oss mäta.” (s. 57). Validiteten fungerar på två olika nivåer, den teoretiska och den operationella. Utmaningen ligger därför i att översättningen mellan nivåerna blir korrekta. Detta innebär att vi måste förhålla oss till huruvida vi empiriskt undersöker det vi påstår oss undersöka. (Esaiasson et al., 2012). Vi anser att vi har hög validitet i vår undersökning därför att måtten som vi har valt, alltså våra variabler, ger oss svar på det vi vill undersöka vilket enligt Bryman (2008) är det som krävs för att uppnå en god begreppsvaliditet. Vi vill undersöka hur många och hur långa artiklar som skrivs om manliga respektive kvinnliga atleter, och därför är måtten antal artiklar och antal ord passande. Även resterande frågeställningar är operationaliserade på ett sätt som gör att de ger oss svar på det vi undrar.

Esaiasson et al. (2012) menar att en undersökning ska präglas av hög reliabilitet. Detta innebär att det inte ska förekomma några slumpmässiga eller osystematiska fel vid insamlingen och bearbetningen av data. Enligt Hellevik (1984) bestäms reliabiliteten av tillförlitligheten och noggrannheten i mätproceduren. Den vanligaste fallgropen som gör att en undersöknings reliabilitet blir låg är slarvfel vid datahanteringen som görs på grund av ouppmärksamhet (Esaiasson et al., 2012). När man genomför en kvantitativ innehållsanalys menar Esaiasson et al. (2012) att en viktig aspekt för att ha god reliabilitet är att genomföra ett reliabilitetstest för att avgöra om tydliga variabler och variabelvärden används vid kodningen. När det är två personer som ska koda innehållet är det därmed viktigt att båda personerna

uppfattar variablerna på samma sätt och kodar innehållet likadant. Detta kallas interkodarreliabilitet (Esaiasson et al., 2012).

För att se hur hög interkodarreliabilitet vi hade utförde vi ett test för att undersöka huruvida vi tolkade olika variabler och variabelvärden på samma sätt i artiklarna. Då vi hade många variabler och variabelvärden valde vi, till att börja med, tio artiklar som vi kodade var och en för sig. Det blev snabbt tydligt att vi saknade uttömmande variabelvärden till vissa av variablerna som vi valt att undersöka och att vi tolkat en del innehåll på olika sätt. Vi gick därför igenom alla variabler igen och definierade dem ytterligare samt lade till variabelvärden i vissa fall. Med detta gjort kände vi att vi var redo för att göra ett ordentligt interkodarreliabilitetstest på en större mängd artiklar för att få så hög interkodarreliabilitet som möjligt.

Neuendorf (2002) menar att antalet enheter som kodas vid ett interkodarreliabilitetstest inte bör vara färre än 50. Vi valde därför ut 110 artiklar som vi återigen kodade var för sig och denna gång var vi betydligt mer synkade i vårt sätt att tolka innehållet. Vi uppnådde en överensstämmelse på 92,7 procent enligt Holstis formel som används för att räkna ut interkodarreliabilitet (citerad i Neuendorf, 2017).

Holstis formel:

$$PA_o = 2A / (n_a + n_b)$$

“PA_o” står här för den procentuella överensstämmelsen i våra svar. “A” är antalet artiklar som vi kodat likadant på och “n_a” samt “n_b” är det totala antalet artiklar vi båda kodat. Som vi nämnde tidigare kodade vi totalt 110 artiklar och 102 av dessa hade vi kodat på samma sätt. Vårt test resulterade alltså i följande uträkning:

$$92,7 = 2 \times 102 / 110 + 110$$

Detta innebär att vi fick en interkodarreliabilitet på 92,7 procent. Enligt Esaiasson et al. (2012) är det svårt att kunna säga generellt vad som är en bra interkodarreliabilitet. Det beror alltid på vilken typ av variabler som används vid

kodningen. I de fall där variabler har ett inslag av tolkning måste man ofta nöja sig med en lägre grad av interkodarreliabilitet (Esaiasson et al., 2012). Vi anser därmed att vår interkodarreliabilitet på 92,7 procent är klart acceptabel.

4.6 Material

Bryman (2008) menar att beslutet om vad som ska undersökas vid en innehållsanalys helt beror på frågeställningen. Eftersom att vi vill kartlägga skildringen av manliga och kvinnliga OS-atleter i den svenska kvällspressen under OS valde vi därför att analysera alla utgåvor av Aftonbladets och Expressens sportbilagor under hela OS-perioden som pågick mellan den 9:e-26:e februari 2018. Eftersom att vi endast är intresserade av dessa tidningars rapportering av OS så var tidsperioden för insamlingen av det empiriska materialet hela OS-perioden 2018 samt en dag efter då vissa tävlingar avgörs sista dagen och därför kommer med i tidningen dagen efter.

4.6.1 Insamlingsmetod

Enligt Bryman (2008) är det viktigt med en tydlig och väl detaljerad redogörelse för tillvägagångssätten som använts vid insamlingen och analysen av empiriskt material. Detta ska göras för att andra forskare, vid intresse, ska kunna göra samma undersökning på exakt samma sätt och se om resultaten blir av samma slag. Bryman (2008) menar också att undersökningens replikerbarhet påverkar dess reliabilitet. Om man därför inte redogör för hur man gått tillväga vid insamlingen och hanteringen av data på ett utförligt sätt förlorar undersökningen sin reliabilitet. I följande avsnitt redogör vi därför för vårt förfarande vid insamlingen av artiklar från Aftonbladets och Expressens sportbilagor under OS-perioden.

Vi har använt oss utav mediebevakningsverktyget Retriever för vår undersökning. Retriever är en digital plattform som används för bevakning av olika områden i realtid (Retriever, 2018). Vi har genom Retriever tillgång till Aftonbladets och Expressens kompletta sportbilagor under OS 2018. För att få fram den information som är relevant för oss har vi valt att endast använda sökordet "OS" i sökfunktionen. Vi har valt att avgränsa sökningen till en dag i taget, för att vara

säkra på att vi inte missar något. Sedan har vi avgränsat vår sökning till storstadspress, och efter det till Aftonbladet eller Expressen. Detta gör att vi endast får upp artiklar från Aftonbladet eller Expressen som handlar om OS, och därmed endast artiklar från respektive sportbilagor eftersom att sportsektionen i tidningen är de som skriver om OS.

Sedan väljer vi att ta bort de artiklar som inte handlar om svenska OS-atleter och utesluter därmed artiklar som handlar om utländska atleter, och även de artiklar som handlar om andra saker kring OS, till exempel OS-arenan. Vi valde också att ta bort de artiklar som är krönikor från undersökningen, därför att de ofta handlar om större områden än en enskild atlet. Ett annat resonemang är att krönikor är så pass subjektiva att de inte blir intressanta för vår undersökning, vi vill undersöka hur nyhetsrapporteringen ser ut och lägger därför inte fokus på en enskild persons åsikt. Vi har valt att analysera den bild som är störst i artikeln, alltså den bild som tar mest plats i förhållande till den totala artikelytan. Vi har analyserat bilder som antingen aktiva eller passiva, och då utifrån den fysiska aktiviteten respektive passiviteten. En bild som är kodad som aktiv har fysisk rörelse i sig och kan till exempel vara en utförsåkare mitt i backen eller en skridskoåkare på isen. En bild som är analyserad som passiv har minimal fysisk ansträngning och är till exempel i intervjusammanhang eller porträttbilder.

4.6.2 Kritik mot insamlingsmetod

När vi analyserar Aftonbladets sportbilaga så går det att finna hela tidningen och bläddra mellan sidorna, på så sätt är vi säkra på att vi får med alla artiklar från en specifik utgåva. Den kritik som går att finna i vår sökmetod är att i Expressens sportbilaga går det inte att bläddra i hela tidningen utan vi får gå in på en artikel i taget, vilket kan vara riskabelt då risken för att missa artiklar ökar. Eftersom att vi använt oss utav sökordet OS får vi endast upp artiklar med ordet OS i. Så det finns en risk att artiklar som handlar om OS, men inte har ordet OS i sig inte dyker upp när vi söker. Detta ser vi dock inte som ett stort problem därför att när vi går in på en artikel ser vi hela sidan som den är publicerad på, och kan därför analysera alla

artiklar på den sidan. Efter att ha gått igenom resultaten av vår sökning för en dag kan vi alltså stämma av att varje sida från sportbilagan har studerats.

4.7 Metodkritik

Förutom replikation, som vi nämnde tidigare, är även evaluering en viktig aspekt att ta hänsyn till och detta kräver också en detaljerad förklaring av tillvägagångssätt under undersökningen. Enligt Backman (2016) innebär evaluering att man på ett kritiskt sätt ser på den valda metoden i sig samt hur väl den överensstämmer med frågeställningen och om de slutsatser som görs kan stödjas av metodialet. Med andra ord ska rätt metod väljas sett till forskningsfrågorna som ställs och dessutom måste de slutsatser som dras vara giltiga med metoden i åtanke.

Det finns kritik mot vår valda metod, och Bryman (2008) menar att kodningsmanualen i den kvantitativa innehållsanalysen är omöjlig att utforma utan ett visst mått av tolkning från kodarnas sida. Vidare innebär detta att kodarnas tolkningar baseras på en vardagskunskap som de tillhandahåller genom att vara medlemmar i en viss kultur. Detta leder i sin tur till att, om kodningen skulle gjorts av någon från en annan kultur, kan resultaten variera. En annan svag sida hos innehållsanalysen är den som Scott ger i Bryman (2008). Scott menar, enligt Bryman, att en analys av innehåll aldrig kan vara bättre än de dokument den bygger på, och ger tre kriterier som forskare bör ha i åtanke. Dels är det autenticiteten, som innebär att dokumenten verkligen är vad de utger sig för att vara. Sedan är det trovärdighet, alltså om det finns grund för att dokumenten har förfalskats eller inte, och till sist representativitet. Det sistnämnda innebär hur möjligheten till generalisering ser ut, alltså hur pass representativt dokumenten är för andra relevanta dokument. Vi har hämtat dokumenten från mediearkivet Retriever och kan därför konstatera att materialet är autentiska och inte förfalskade.

Med denna metod kommer vi inte att uppnå extern validitet därför att det i vår undersökning kommer att vara svårt att generalisera resultatet till andra relevanta sportbilagor. Det grundar vi på att kvällstidningarna Aftonbladet och Expressen inte är representativa för andra tidningar. Vi gör detta antagandet eftersom att

Aftonbladet och Expressen har Sveriges största sportbilagor enligt Orvesto (2017) och att resultaten därför inte är applicerbar på annan svensk press.

4.8 Forskningsetik

Enligt Vetenskapsrådets bok God forskningssed från 2017 är etiska överväganden och riktlinjer absolut nödvändiga för att nå god kvalitet sin forskning. Det är därför viktigt för vår undersökningskvalitet att vi tar hänsyn och behandlar de forskningsetiska aspekter som finns. Det finns krav på att informera de berörda innan projektet startar, och ibland krävs även underskrifter. I vissa studier kan det dock bli problematiskt då för mycket information kan ge avvikande och oärliga svar. Konfidentialitet innebär att inte sprida uppgifter som kommit upp i samband med undersökningen, och att uppgifterna inte hamnar hos obehöriga. (Vetenskapsrådet, 2017). Detta är något vi inte behöver ta hänsyn till då allt vårt material är offentligt och det finns en ansvarig utgivare för dem tidningar vi valt att analysera.

Enligt Bryman (2008) diskuteras "smygstudier" kraftigt i och med tillgången till allt offentligt material som finns på internet. En smygstudie kan t.ex. göras i en chattgrupp, e-post eller specifika nyhetsgrupper. Detta nya tillvägagångssätt är enligt Bryman problematiskt då det inte uppfyller samtyckeskrauet. Samtyckeskrauet innebär att alla som är med i studien har rätt att veta att de blir studerade och har rätt att när som helst avbryta eller också tacka nej till att delta i studien. Vidare innebär samtyckeskrauet att de personer som är med i undersökningen bör få fullständig information och få reda på undersökningens syfte samt upplägg (Bryman, 2008). Det går att argumentera bort vikten av samtyckeskrauet och därmed göra smygstudier etiskt hållbara. Bryman (2008) fortsätter med att berätta att denna typ av tillvägagångssätt är försvarbart om det elektroniska materialet är lättillgängligt, arkiveras på ett offentligt sätt, att det inte krävs lösenord samt att materialet inte är av känslig natur. Som studenter har vi tillgång till vårt material gratis via mediearkivet Retriever och vi anser inte att det är av känslig natur då vi undersöker tidningar och inte personer i fråga. Vi kommer att förhålla oss till detta argument när vi samlar in material till vår undersökning.

För att undersökningen ska nå hög kvalitet är det viktigt att kunna visa på god diskussionsförmåga gällande resultaten. Med det menas att inte bara citera källor som stödjer den tes som forskaren bedriver, utan att också visa argument som inte stödjer tesen för att sedan behandla den texten. Detta är något som vi kommer att förhålla oss till när vi skriver vår uppsats för att den ska nå en god kvalitet. (Vetenskapsrådet, 2017).

Vidare kommer vi i vår uppsats att ta hänsyn till de uppförandekrav som Vetenskapsrådet (2017) radat upp. Dessa innebär att tala sanning i forskningen, öppet redovisa metoder och resultat, öppet redovisa kommersiella intressen samt att vara rättvis i bedömningen av andras forskning.

5 Resultat

I denna del redovisas resultatet av vår kvantitativa innehållsanalys av Aftonbladets och Expressens sportbilagor. För tydlighetens skull redovisar vi först de resultat som ger oss svar på vår frågeställning och därefter presenterar vi de resultat vi fann som inte direkt berör frågeställningen men som ändå är intressanta nog att redovisa. För att ge en överskådlig bild av all data presenteras resultaten med djupare förklaringar och analyser följt av tillhörande tabeller.

5.1 Svar på studiens frågeställningar

Under OS i Pyeongchang 2018 publicerade Aftonbladets och Expressens sportbilagor totalt 273 nyhetsartiklar som rörde svenska OS-atleter och deras insatser under OS. Expressens OS-bevakning var mer omfattande med sina 154 artiklar jämfört med Aftonbladets 119. Alla dessa artiklar har kodats med tolv olika variabler för att kunna besvara våra frågeställningar.

För att besvara vår första frågeställning gällande hur många och hur långa nyhetsartiklar det skrivs om kvinnor respektive män har vi analyserat antalet ord i artiklarna och sedan delat in dessa i olika intervaller för att göra dem mer

lätthanterliga. Sedan har vi gjort en korstabell med antalet artiklar som skrivits om kvinnor respektive män samt antalet ord, dessa går att finna i tabell 2 på sida 24. I tabell 1 kan vi se att 51,3 procent av artiklarna handlade om kvinnliga atleter, vilket innebär att kvinnorna var i majoritet. Skillnaden var dock liten och artiklarnas innehåll är förhållandevis jämnt fördelat mellan kvinnor och män.

Atletens kön	Antal artiklar	%
Man	132	48,3
Kvinna	140	51,3
Både och	1	0,4
Total	273	100

Tabell 1. Atletens kön ^ Antal artiklar

Artiklarna om de kvinnliga atleterna är i genomsnitt längre än artiklarna om de manliga atleterna, men det är ingen märkbar skillnad utan även här är könsfördelningen relativt jämn. Det som dock är anmärkningsvärt är att tabell 2 också visar att endast 1 av 5 artiklar som var längre än 1400 ord skrevs om kvinnor, alltså handlar de allra längsta artiklarna om män. Med detta resultat kan vi se att könsfördelningen överlag är jämn och att kvinnliga atleter skrivs om oftare än manliga atleter. Detta resultat kan vara starkt påverkat av att dem svenska kvinnliga atleterna tog betydligt fler medaljer än vad herrarna gjorde, damerna har 10 stycken medaljer i bagaget medan respektive siffra för herrarna är 4 stycken (Bådagård, 2018, 23 februari).

Antal ord	Atletens kön			Total
	Man	Kvinna	Både och	
0-199	18	21	0	39
200-399	54	61	1	116
400-599	40	41	0	81
600-799	8	8	0	16
800-999	5	4	0	9
1000-1199	2	2	0	4
1200-1399	1	1	0	3
1400+	4	1	0	5
Total	132	140	1	273

Tabell 2. Atletens kön ^ Antal ord

Till den första frågan i frågeställningen hade vi även en underfråga gällande vilken sida manliga och kvinnliga atleter placerades på. I tabell 3 på kommande sida redovisas det totala antalet artiklar som undersökts tillsammans med sidplaceringen i tidningen. Tidningar brukar generellt sätt låta stora händelser pryda förstasidorna och de första uppslagen av sportbilagorna. Det vi kan se av tabellen är att det inte är någon skillnad vad gäller på vilken sida i tidningen som män och kvinnor hamnar på. Det vill säga att kvinnorna överlag inte placerades före männen i sportbevakningen, trots att de vann mer.

Majoriteten av alla artiklar ligger på sidorna 1–10 vilket är förstaeligt då OS var det största idrottsevenemanget under de cirka tre veckorna som undersöktes och det är ingen väsentlig skillnad mellan vilka sidor män och kvinnor hamnade på. Fler kvinnor fick artiklar publicerade på förstasidan och detta beror sannolikt på att fler kvinnor än män tog medaljer och en vunnen medalj ofta ses som en så stor prestation att förstasidan dedicerats till detta. Det ska dock sägas att vår analys inte

tog hänsyn till alla förstasidor på de sportbilagor som gavs ut under OS-perioden, utan endast de som innehöll en artikel.

Sidnummer	Atletens kön			Total
	Man	<u>Kvinna</u>	Både och	
1	4	7	0	11
2	13	11	0	24
3	7	3	0	10
4	15	17	0	32
5	14	8	0	22
6	16	21	1	38
7	11	16	0	27
8	8	20	0	28
9	13	8	0	21
10	12	7	0	19
11	7	5	0	12
12	5	8	0	13
13	4	0	0	4
14	1	2	0	3
16	0	2	0	2
17	0	1	0	1
19	0	1	0	1
21	0	2	0	2
23	1	0	0	1
37	1	1	0	2
Total	132	140	1	273

Tabell 3. Atletens kön ^ Sidnummer

I tabell 11 som ligger i bilaga 3 kan vi se att skillnaden mellan hur många kvinnor och män som syns på bild är näst intill obefintlig. Tabell 4 på nästa sida visar att i de artiklar som hade tillhörande bilder, vilket var fallet för de flesta, så var både män och kvinnor oftast aktiva i sin framställning. Det vill säga att bilden till artikeln föreställde atleten när denne utövade sin sport eller på annat sätt rörde sig fysiskt.

Det vi kan säga med vårt resultat är att kvinnor under OS inte framställs på något annorlunda sätt än män, åtminstone inte när det gäller aktiv eller passiv framställning. Vårt resultat ger oss ett tydligt svar på vad vi ämnade att undersöka men en mer kvalitativ bildanalys skulle möjligtvis kunna säga mer om just porträtteringen på bild än vår undersökning.

Atletens kön	Framställning		Total
	Aktiv	Passiv	
Man	81	44	125
Kvinna	91	45	136
Total	172	89	261

Tabell 4. Framställning ^ Atletens kön

Vi kan se att skillnaden mellan antalet kvinnliga och manliga journalister skiljer sig åt mycket. Tabell 5 på kommande sida visar att män i mycket större utsträckning skriver sportartiklar under OS än vad kvinnor gör och 66,3 procent av alla artiklar som skrevs, var av en eller flera män. Motsvarande siffra för kvinnorna är 18,7 procent, men det fanns även artiklar där både män och kvinnor var skrivande journalister och dessa uppgick till 13,2 procent. Därför kan vi se en överrepresentation av manliga journalister som rapporterar om OS i Aftonbladets och Expressens sportbilagor.

Journalistens kön	Antal	%
Man	181	66,3
Kvinna	51	18,7
Både och	36	13,2
Framgår inte	5	1,8
Total	273	100

Tabell 5. Journalistens kön

5.2 Övriga upptäckter

I följande avsnitt redogör vi för de upptäckter vi gjort i samband med vår studie som vi finner intressanta, men som inte har en direkt koppling till våra frågeställningar.

Vi har undersökt vem som är huvudperson i varje artikel för att se om det skiljer sig åt mellan män och kvinnor. I tabell 6 på nästa sida kan vi se att i 73,6 procent av artiklarna var atleterna själva huvudpersoner och att i resterande 26,4 procent var det någon annan som var huvudperson. I de fall atleten själv inte var huvudperson var det vanligast att huvudpersonen i artikeln var tränaren. I de fall där huvudpersonen var familj eller partner kan vi se att vid 12 av 17 tillfällen var det i en artikel som handlade om en kvinnlig atlet medan det var mer vanligt att experter eller kommentatorer uttalade sig om de manliga atleterna. Vi kan också se att det vanligen är andra personer än atleten som är huvudperson när artikeln i grunden handlar om en kvinnlig atlets prestation än vad det är när artikeln handlar om en manlig atlets prestation.

Huvudperson	Atletens kön			Total
	Man	Kvinna	Både och	
Atlet	101	100	0	201
Tränare	11	13	0	24
Familj/Partner	5	12	0	17
Materialare	4	2	1	7
Expert/Kommentator	8	4	0	12
Konkurrent	0	1	0	1
Vänner	0	1	0	1
Andra atleter	0	3	0	3
Manager/Agent	0	1	0	1
Politiker/Monark	3	3	0	6
Total	132	140	1	273

Tabell 6. Atletens kön ^ Huvudperson

Vad vi också upptäckte var att det oftast var män som var huvudpersoner när en artikel inte handlade om atleten själv. I tabell 7 på kommande sida kan vi se att det i 73 artiklar var någon annan än atleten som var huvudperson och vid 60 av dessa tillfällen var huvudpersonen en man, vilket motsvarar 82 procent. Det var alltså en stor majoritet av män som fick utrymme att uttala sig om atleternas prestationer i tidningarna.

Huvudpersonens kön	Atletens kön			Totalt
	Man	Kvinna	Både och	
Man	27	32	1	60
Kvinna	5	7	0	12
Både och	0	1	0	1
Total	32	40	1	73

Tabell 7. Atletens kön ^ Huvudpersonens kön

Kvinnorna i den svenska OS-truppen stod för 10 av de 14 medaljerna som Sverige vann under OS vilket motsvarar 71,4 procent. Vi valde därför också att undersöka hur mycket det skrevs om män och kvinnor när en atlet vunnit en medalj och jämföra det med när de inte vunnit någon medalj. I tabell 8 syns det tydligt att det skrevs mer om kvinnliga atleter när en medalj hade vunnits, vilket speglar kvinnornas dominans över männen i medaljligan. När det inte handlade om att en medalj hade vunnits är det däremot fler artiklar om de manliga atleterna.

Medalj	Atletens kön			Total
	Man	Kvinna	Både och	
Guld	23	49	0	72
Silver	14	19	0	33
Brons	0	2	0	2
Ingen	95	70	1	166
Total	132	140	1	273

Tabell 8. Atletens kön ^ Medalj

I vår andra frågeställning undrade vi hur atleterna framställdes på de tillhörande artikelbilderna, detta är redovisat i tabell 4 på sidan 26, utöver det har vi även undersökt vem eller vad som syns på den bilden i de fall då det inte är atleten själv. Bilderna som har undersökts är de som är störst till ytan och som tydligt tillhör en specifik artikel. I tabell 9 kan vi se att det oftast var atleterna själva på de tillhörande bilderna men att det finns skillnader i vilka som syns på bild när det handlar om en manlig eller kvinnlig atlet. De siffror som sticker ut mest är att det aldrig är en familjemedlem eller partner som syns på bild när det skrivs om en manlig atlet, däremot sker det fem gånger när det handlar om en kvinnlig atlet. När det inte är manliga atleter själva som syns på artikelbilden, är det istället tränare eller experter och kommentatorer på bild.

Motiv på bild	Atletens kön			Totalt
	Man	Kvinna	Både och	
Atlet	107	117	0	224
Tränare	8	5	0	13
Familj/Partner	0	5	0	5
Materialare	1	2	0	3
Miljöbild	0	1	1	2
Expert/Kommentator	6	3	0	9
Andra atleter	1	2	0	3
Politiker/Monark	2	1	0	3
Totalt	125	136	1	262

Tabell 9. Atletens kön ^ Motiv på bild

6 Diskussion

I detta kapitel diskuterar vi resultaten av studien och dess samhällliga relevans med utgångspunkt i tidigare problemformulering. Dessutom presenterar vi förslag på framtida forskning som kan bygga vidare på de resultat som denna studie genererat. För tydlighetens skull har vi delat upp diskussionskapitlet i olika avsnitt.

6.1 På arenan

I detta avsnitt diskuterar vi skildringen av atleterna i sportbilagorna, dels hur mycket som skrivs om manliga och kvinnliga atleter, vilka som får utrymme att uttala sig om atleterna, hur de framställs på bild och vilka sidor i sportbilagorna de placeras på.

6.1.1 Kvinnorna tar över...

Vårt syfte med denna undersökning var dels att se hur ofta manliga och kvinnliga OS-atleter skildrades i Sveriges två största sportbilagor, Aftonbladets och Expressens, under OS i Pyeongchang 2018. Den slutsats vi kan dra kring detta efter att ha redovisat våra resultat är att kvinnor inte är förbisedda i sportbilagorna som tidigare forskning har pekat på, åtminstone inte svenska kvinnor under OS 2018. Det faktum att det skrevs mer om kvinnliga atleter än manliga kan enligt oss ses som ett tecken på att den maskulina hegemonin inom sportjournalistiken håller på att förändras i och med att tidigare forskning visat på en överrepresentation av män, även om Adams et al. (2014) menar att det ofta är en jämnare fördelning på rapporteringen om män och kvinnor i medier vid specifika idrottsevenemang. I undersökningen som Adams et al. (2014) gjort på lokalpressen i England, som vi redovisat på sidan 12, kom författarna fram till att kvinnlig fotboll var oerhört frånvarande i sportrapporteringen. Att vår studie inte visar på samma resultat kan bero på att vinter-OS innefattar sporter som är mer accepterade för kvinnor, till exempel längdskidor, curling och skidskytte.

I problembakgrunden på sidan 2 talade vi om samhällets strävan efter jämställdhet och hur sportjournalistiken genom tiderna inte varit nära någon jämställdhet i sin rapportering av sport. I litteraturgranskningen på sidan 5 nämnde vi också Boyle (2006) som menar på att sportjournalistiken verkar ligga efter resten av samhället när det gäller jämställdhet. Våra resultat tyder dock på att manliga och kvinnliga atleter, under OS, i stort inte behandlas annorlunda när det kommer till vilka som blir omskrivna i de tidningar som vi studerat. Eagleman et al. (2014) fann liknande resultat med sin undersökning under OS 2012 som behandlades i litteraturgranskningen. De undersökte dock ett antal nyhetsbolags hemsidor och inte tryckt press, men de menade att hemsidorna möjliggjorde för en mer jämställd rapportering än vad som var fallet i traditionell media och att agendan som sattes var mer inkluderande och jämställd än tidigare. Vad vi nu kan se tendenser på är att i Sverige, år 2018, är rapporteringen mer jämställd även i traditionell media genom vår undersökning av de två största tryckta sportbilagorna, åtminstone under vinter-OS 2018. En liknande studie på ett annat sportevenemang eller med andra sporter kanske hade gett ett annat resultat, precis som undersökningen av Huffman et al. (2004), som redovisades i litteraturgranskningen på sida 9, där det visade sig att amerikanska universitet inte rapporterade lika mycket om manliga och kvinnliga atleter trots att Title IX-lagen gjort universitetsidrottande jämställt.

6.1.2 ...Eller?

Som vi nämnt i resultatet hade vi en variabel som vi använt för att se vem som var huvudperson i en artikel. I tabell 7 som vi tidigare redovisat på sida 29 i resultatkapitlet syns det att det oftast var atleterna själva som var huvudpersoner. När det inte var atleterna själva som var huvudpersoner så var det vanligast att deras tränare var det och detta ser vi inte som något konstigt då dessa bidrar till atleternas prestationer. Vad vi däremot fann intressant var att en familjemedlem eller partner oftare var huvudperson i en artikel som handlade om en kvinnlig atlet, 12 av 17 gånger närmare bestämt. Som vi visade i tabell 7 var majoriteten av dessa huvudpersoner också män och enligt en tidigare studie av Andersson (2004) är detta inget nytt när tidningar rapporterar om kvinnlig idrott. Andersson (2004) gjorde en analys av tre morgontidningars sportinnehåll och såg tydligt att manlig idrott fick

klart mer utrymme samt att det i de fall som det handlade om kvinnlig idrott ändå var män som var huvudpersoner.

Det finns alltså flera tolkningar att göra av våra resultat. Kvinnorna får mer utrymme, speciellt när de förtjänar det i och med deras prestationer under OS, men samtidigt finns det fortfarande tendenser som pekar på att sportsidorna tillhör männen då det ändå är dem som ofta uttalar sig och tycker till om de kvinnliga atleterna, vare sig det är journalister, tränare eller partners. Vi nämnde tidigare att den agendasättande teorin bland annat säger att tittare och läsare av massmedier blir tillsagda vad som är viktigt baserat på hur mycket utrymme en viss nyhet får. Därför är det möjligt att läsarna av Aftonbladets och Expressens sportbilagor förstår att kvinnlig idrott är lika viktig som manlig idrott, i och med det jämnt fördelade utrymmet mellan manliga och kvinnliga atleter i sportbilagorna. Däremot tror vi att det finns en risk att agendan även säger till läsarna att män fortfarande kan mer om idrott när det är dem som får uttala sig om kvinnor och män.

Vi kan inte se en märkbar skillnad i vilken sidplacering manliga och kvinnliga atleter får i sportbilagorna utan både män och kvinnor syntes på ungefär samma sidor, det som stack ut lite var att fler artiklar på förstasidorna handlade om kvinnor än om män. En majoritet av både män och kvinnor hamnade på sidan 6 i Aftonbladets och Expressens sportbilagor, men även på sidorna 7 och 8 förekom många artiklar. Kanske är det så att sidplaceringen inte sätts på grund av kön, utan snarare att det handlar om vilken typ av medalj som tagits.

I bilaga 3 kan vi se att guld oftast skrevs om på sidan 1–4, och de artiklar där ingen medalj skrevs om dyker upp senare i tidningen. Den agendasättande teorin har enligt Turner och West (2014) tre olika nivåer, den mediala agendan, den allmänna agendan och den politiska agendan. Den mediala agendan är som tidigare förklarar den agendan som medierna avgör är viktig för allmänheten. Detta innebär att medierna sätter samtalsämnen och lyfter de ämnen som dem anser är intressanta, som i vårt antagande skulle kunna vara vilken typ av medalj som tagits. När den mediala agendan är bestämd diskuteras ämnet av den allmänna agendan. Det är i vårt fall Aftonbladets och Expressens läsare, för att sedan interagera med den

politiska agendan, som i vårt fall har visat sig när Sveriges statsminister och kung under 6 tillfällen uttalat sig om de svenska atleterna.

Vi har redan konstaterat att de svenska kvinnorna tog fler medaljer än männen och redan under OS gick flera experter ut och kallade OS i Pyeongchang för “kvinnornas OS” (SVT, 2018). Om man tittar på den svenska medaljligan är det svårt att säga emot detta. Kvinnorna tog tillsammans tio medaljer varav fem guld, fyra silver och ett brons jämfört med männens två guld och två silver (Bådagård, 2018, 23 februari). Med dem siffrorna i åtanke kan det diskuteras om det inte borde ha skrivits ännu mer om de kvinnliga atleterna. Kvinnorna stod för ungefär 70 procent av de svenska medaljerna men andelen artiklar om dem är ungefär 50 procent. Visst kan det ses som positivt att det skrevs lika mycket om män och kvinnor men samtidigt: om män stod för 70 procent av medaljerna skulle 50 procent av artiklarna handla om män?

Det kanske helt enkelt är så att det krävs mer från kvinnliga atleter för att få samma utrymme i tidningar som sina manliga motsvarigheter. Vi har en del resultat som verkar tyda på att det kan vara så. Om vi tar de kvinnliga och manliga curlinglandslagen som exempel så stod båda lagen för bra insatser under OS då kvinnorna tog guld och männen tog silver. Trots att det kvinnliga laget presterade bättre och tog guld så skrevs det bara 12 artiklar om deras prestation jämfört med männens lag som det skrevs 16 artiklar om. Även detta kan enligt oss ses som ett tecken på en rådande hegemonisk maskulinitet som favoriserar manliga atleter även när de presterar sämre än kvinnor vid samma evenemang. Vi nämnde tidigare att Connell (2005) förklarar att hegemonisk maskulinitet upprätthålls genom ett mönster av handlingar som tillåter mäns dominans över kvinnor. Det kan därför ses som ett sådant mönster när en generellt sett manlig journalistkår skriver mer om ett manligt landslag som presterat sämre än sina kvinnliga motsvarigheter i samma idrott. Det kanske inte är ett aktivt val av journalisterna och kanske inte heller uppmärksammas av den vardaglige läsaren men det är dessa mönster som tillåter att de sportbilagor som studerats fortsatt lägger mest fokus på män. Dessutom kan vi, i tabell 8 som redovisats på sida 29 i resultatkapitlet, se att i de fall som artiklar skrivs om atleter som inte tagit medalj är det oftast manliga atleter det handlar om. Av de

166 artiklar som inte handlade om att en medalj vunnits var 95 om män, 70 om kvinnor och 1 behandlade både en man och en kvinna.

När det kommer till ishockey var skillnaden mycket påtaglig med tanke på landslagens liknande prestationer. Varken det manliga eller kvinnliga ishockeylandslaget tog sig särskilt långt i OS då männen åkte ut i kvartsfinal och kvinnorna placerade sig på en 7:e plats, vilket innebär att de tog sig i princip lika långt. Trots detta handlade 64 procent av ishockey-artiklarna om det manliga landslaget. Visst kan det argumenteras för att männens ishockey är mer populär utanför OS och att det finns fler välkända namn att skriva om men samtidigt kan det resoneras kring att när lagen presterar lika bra, eller lika dåligt i detta fall, bör nyhetsrapporteringen vara mer likvärdig. Den enda idrotten där det skrevs mer om kvinnliga atleter än manliga var längdskidor. Skillnaden var där väldigt stor och kvinnorna dominerade i nyhetsrapporteringen precis som de gjorde ute i spåren. I det fallet speglar alltså antalet artiklar om kvinnor deras prestationer bättre än i andra idrotter under OS.

När det gäller bilder som tillhör artiklar var dessa oftast på atleten själv, men det fanns även fall där andra personer syntes. Som vi nämnde i resultatkapitlet var det vanligare för kvinnliga atleter att en familjemedlem eller partner förekom på artikelbilder än det var för män. De manliga atleterna hade istället fler bilder av tränare eller experter och kommentatorer på bild än kvinnorna, och vad detta beror på går att diskutera.

Wallin (1998) skriver om hur rapporteringen om idrottande kvinnor och män blir mer och mer lik varandra, men en stor skillnad är fortfarande att kvinnliga atleter mer ofta benämns som till exempel "tvåbarnsmamma", än vad manliga atleter kallas "tvåbarnspappa". Även om Wallins påstående skrevs för tjugo år sedan kan vi se denna tendens på hur kvinnor ofta kopplas samman med familjen även i vår undersökning i och med att bilder på familj eller partner förekom fler gånger än vad det gör på artiklarna som handlar om manliga atleter. Detta kan kopplas till vad Brookes (2002) menar om att kvinnliga atleter i större utsträckning än manliga framställs i förhållande till sitt privat- och familjeliv. Detta fenomen kallar han

“familialisation” och enligt Brookes (2002) används detta för att koppla kvinnliga idrottare till sitt familjeliv i syfte att förmedla till publiken att kvinnan fortfarande är en “riktig” heterosexuell kvinna med fokus på familjen. Samtidigt menar Brookes (2002) att män å andra sidan framställs mer i relation till sina prestationer vilket också visar sig i vår undersökning då det är tränare och experter som syns på bild när artikeln handlar om manliga atleter. Detta kan i sin tur resoneras om att en hegemonisk maskulinitet råder inom sportjournalistiken då våra resultat pekar på att kvinnor förknippas med familj och sina partners vilket tar fokus från deras prestationer och därmed straffar dem i kampen om hegemoni som Connell (1987) menar ständigt pågår. Med det sagt, behöver det inte vara ett aktivt val som görs av journalister att framställa kvinnliga atleter som familjära medan männens prestationer står i fokus.

6.2 På redaktionen

I detta avsnitt diskuterar vi könsfördelningen bland de journalister som rapporterat från OS i Pyeongchang i Aftonbladets och Expressens sportbilagor. Vi diskuterar även tänkbara orsaker till varför könsfördelningen på sportredaktionerna ser ut som den gör. Vår undersökning har inte fokuserat på det här området men de resultat vi fått gör det intressant att resonera kring vad som kan tänkas ligga bakom den manliga dominansen på redaktionerna.

I vår undersökning kan vi se tydliga siffror på att könsfördelningen på tidningarnas sportredaktioner inte är jämlika. Som vi tidigare redogjort för i resultatkapitlet är 66,3 procent av artiklarna vi identifierat skrivna av en eller flera män, medan de kvinnliga journalisterna endast stod för 18,7 procent. Fagerström och Nilsson (2008) menar att journalistyrket länge har dominerats av just män, och detta är resultat som vår undersökning pekar på. Vidare diskuterar Fagerström och Nilsson (2008) att en mer heterogen journalistkår inte nödvändigtvis behöver betyda en förändring i nyhetsrapporteringen. Resonemanget bygger vidare på idén om att endast en viss typ av människor, i detta fall kvinnliga journalister, behöver “dra hela lasset” själva, och att detta inte går att förvänta. Det kan tyckas krävande att både göra sitt jobb, som en minoritet, och samtidigt förändra medievärlden. Vi tror därför att mycket

press ligger på kvinnor i journalistbranschen därför att det kan tyckas svårt att påpeka brister i den bransch de ändå lyckats få en karriär inom.

Med vår undersökning kan vi inte säga varför kvinnliga journalister är underrepresenterade i Aftonbladets och Expressens sportbilagor under OS, utan endast att så är fallet. Vi tror att hegemonisk maskulinitet skulle kunna bidra med en förklaring till detta. Vi gör antagandet att det främst är strukturen på redaktioner som gör att könsordningen ser ut som den gör. Detta antagandet grundar vi på tidigare forskning av Hardin och Shain (2005) som undersökt attityder hos kvinnor i sportjournalistiken. Forskarna har kommit fram till att en majoritet av kvinnorna uppper att sexuella trakasserier är ett problem för kvinnor i branschen samt att en majoritet känner att kvinnliga sportjournalister inte blir tagna på lika stort allvar som män av kollegor och läsare. Även Boyle (2006) antyder att det inom sportjournalistiken råder en machokultur som försvårar för de aspirerande kvinnor som önskar få en karriär inom yrket då de inte ses som kunniga nog inom området. Connell (1987) menar att den hegemoniska maskuliniteten legitimerar männens kollektiva dominans som social struktur. Denna typ av struktur anses enligt Connell (1987) inte heller vara självreproducerande utan den behöver ständigt göra sig påmind genom att exkludera eller betvivla kvinnor, och på så sätt behålla den hegemoni som råder.

Med våra resultat tror vi att det kan råda en hegemonisk maskulinitet på sportredaktioner och kommer att fortsätta göra det tills strukturen ändras genom att aktivt arbeta för förändring. Vidare går det också att diskutera om den agendasättande teorin också yttrar sig i samband med ett manligt maktövertag på redaktioner. Att fler män än kvinnor är sportjournalister på Aftonbladet och Expressen innebär att det är dem som sätter agendan för resten av befolkningen, och alltså kontrollerar nyhetsflödet som allmänheten sedan får ta del utav.

6.3 Sammanfattning

Avslutningsvis ser vi denna utveckling som positiv och tror att den svenska sportjournalistiken har börjat ta kvinnors sport på större allvar. Jarlbro (2006) menar

att tidigare har medierepresentanter försvarat bristen av kvinnlig sportrapportering genom att påpeka att de speglar verkligheten. I vår analys kan vi se att Aftonbladets och Expressens sportbilagor under OS till viss del har speglat verkligheten men vår fråga är om inte de kvinnliga atleterna hade behövt mer rapportering om sig för att spegla den framgång som skedde i Pyeongchang 2018. Kvinnor har länge jobbat i uppförsbacke, och från att vara förbjudna från det sportsliga rummet, nu dominerat under OS, både medaljmässigt och mediemässigt.

Vi har redan konstaterat att den svenska OS truppen 2018 bestod av 46 procent kvinnor (Sveriges Olympiska Kommitté, 2018). Med detta som underlag ser vi det som väldigt positivt att 51,2 procent av artiklarna handlade om kvinnliga atleter under OS i Aftonbladets och Expressens sportbilagor. Med detta sagt är vi medvetna om att det fortfarande finns en del att jobba på då 70 procent av medaljerna som togs var av kvinnor, och för att då spegla verkligheten borde 70 procent av artiklarna handla om kvinnor. Till skillnad från artikeln av Huffman et al. (2004) där resultaten visade att Title IX lagen i USA inte har resulterat i en jämställd bevakning av skolornas egna medier, kan vi påstå att Aftonbladets och Expressens rapportering om OS är relativt jämställd. Detta sett till om vi jämför 46 procent av kvinnorna i OS-truppen samt 51,2 procent av artiklarna handlade om kvinnor.

Sammanfattningsvis tror vi att både den agendasättande teorin och den maskulina hegemonin spelar roll när vi ser våra resultat. Det kan vara så att det ligger kvar i gamla strukturer att det är det manliga könet som har kontroll över sportens arena och därmed bestämmer vilka som ska synas, och på så sätt fortsätter den manliga dominansen på sportarenan att frodas. Denna undersökning har genererat ett resultat som var förvånande och som skiljer sig från tidigare studier, dock kan vi fortfarande se brister inom sportjournalistiken. Vi anser att könsfördelningen mellan sportjournalister på Aftonbladet och Expressen fortfarande är mansdominerad, och att sportredaktionerna behöver ta större ansvar för att ändra den rådande ordningen.

Vi kan se ett mönster i rapporteringen att kvinnliga atleter i större utsträckning associeras med familjen, medan manliga atleter i större utsträckning associeras med tränare och/eller experter/kommentatorer. Vi tror inte att det är av illvilja, eller med

mål att skada representationen av de kvinnliga atleterna som rapporteringen ser ut som den gör. Vi tror snarare att det är ett tecken på hegemonisk maskulinitet och att vårt sätt att uppfatta manligt och kvinnligt tar tid att förändra. Det är förhoppningsvis inte många journalister som med vilja upprätthåller den manliga maktordningen, men det är förmodligen många journalister som inte vet hur de ska gå tillväga för att ändra på den nuvarande strukturen. Vi har däremot en optimistisk syn på dagens sportjournalistik och tror att utvecklingen successivt kommer att fortsätta mot en mer jämnt könsfördelad rapportering.

6.4 Vidare forskning

Vi anser att det finns flera olika sätt för framtida forskning att gå vidare med våra resultat. Dels är det av intresse att undersöka hur mycket det skrivs om män och kvinnor under en period där OS inte pågår och jämföra de resultaten med dem som vi funnit med denna undersökning. Det kan bidra med en uppfattning om skillnaderna är större vid mer "vardaglig" sportrapportering än vad de är vid ett specifikt idrottsevenemang. Alternativt skulle framtida forskare kunna göra undersökningen med ett större antal, och andra typer av tidningar samt även ett massmedium som TV för att se huruvida resultaten blir annorlunda då. En annan väg att gå vore att undersöka ett tidigare eller kommande OS där kvinnorna inte nödvändigtvis dominerat på samma sätt som de gjorde denna gång och se hur mycket det påverkar vad som skrivs i tidningar.

Vi ser också att en liknande undersökning med en kvalitativ ansats skulle fungera väl som komplement till vår studie. Då vi har funnit att det skrevs lika mycket om män och kvinnor under OS skulle en kvalitativ undersökning kunna bidra med en uppfattning om det finns skillnader i hur det skrivs om de manliga och kvinnliga atleterna. Dessutom vore det intressant med en mer djupgående analys av könsfördelningen på sportredaktioner i Sverige och undersöka vad det är som gör att det fortfarande är så pass få kvinnliga journalister som skriver om sport.

Referenser

Andersson, U. (2004). *2003 års publicistiska bokslut. D. 2, Sportens olika sidor: Männens och de manliga sporternas revir*. Göteborg: Institutionen för journalistik och masskommunikation.

Adams, C., Ashton, M., Lupton, H., & Pollack, H. (2014). Sport is king! An investigation into local media coverage of women's sport in the UK East Midlands. *Journal of Gender Studies*, 23(4), 422-439. DOI:10.1080/09589236.2013.795114

Backman, J. (2016). *Rapporter och uppsatser*. Lund: Studentlitteratur.

Boyle, R. (2006). *Sports journalism: context and Issues*. London: Sage.

Brookes, R. (2002). *Representing sport*. London: Arnold.

Bryman, A. (2008). *Samhällsvetenskapliga metoder*. Stockholm: Liber.

Bådagård, G. (2018, 23 februari). Här är Sveriges alla OS-medaljer i Pyeongchang. *Expressen*. Hämtad 2018-04-05, från <https://www.expressen.se/sport/os-2018/har-ar-sveriges-alla-os-medaljer-i-pyeongchang/>

Connell, R.W. (1987). *Gender and power*. Sydney: Allen and Unwin.

Connell, R.W., & Messerschmidt, J. W. (2005). Hegemonic masculinity: Rethinking the concept. *Gender & Society* 19(6), 829-859. doi: 10.1177/0891243205278639

Dahlén, P. (2008). *Sport och medier: en introduktion*. Kristianstad: IJ-forlaget.

Eagleman, A., Burch, M. L., & Vooris, R. (2014). A unified version of London 2012: New-media coverage of gender, nationality, and sport for olympic consumers in six countries. *Journal of Sport Management*, 28(4), 457-470. doi: 10.1123/jsm.2013-0151

Esaiasson, P., Gilljam, M., Oscarsson, H., & Wängnerud, L. (2012). *Metodpraktikan: Konsten att studera samhälle, individ och marknad*. Stockholm: Norstedts juridik.

Fagerström, L., & Nilson, M. (2008). *Genus, medier och masskultur*. Malmö: Gleerup.

Hardin, M., & Shain, S. (2005). Strength in Numbers? the Experiences and Attitudes of Women in Sports Media Careers. *Journalism & Mass Communication Quarterly*, 82(4), 804-819.

Hellevik, O. (1984). *Forskningsmetoder i sociologi och statsvetenskap*. Stockholm: Natur och Kultur.

Huffman, S., Tuggle, C., & Rosengard, D. (2004). How Campus Media Cover Sports: The Gender-Equity Issue, One Generation Later. *Mass Communication and Society*, 7(4), 475-489 doi: 10.1207/s15327825mcs0704_6.

Jarlbro, G. (2006). *Medier, genus och makt*. Lund: Studentlitteratur.

Josefson, H. (2005). *Genus - hur påverkar det dig?* Stockholm: Natur och kultur.

Lindblad, A. (2015, 21 februari). Ta jämställdhetsfrågan på allvar. *Svenska Dagbladet*. Hämtad 2018-04-02, från <https://www.svd.se/ta-jamstalldhetsfragan-pa-allvar>

Neuendorf, K. (2017). *The content analysis guidebook* (2.nd ed.). Los Angeles: SAGE.

Orvesto. (2017). *ORVESTO Konsument 2016 Helår*. Stockholm: Kantar Sifo.

Riksidrottsförbundet. (2016). *Idrotten i siffrorna*. Stockholm: Riksidrottsförbundet.

Riksidrottsförbundet. (2018). *Idrott på lika villkor*. Hämtad 2018-04-02, från <http://www.rf.se/jamstallldhet/>

Retriever. (2018). *Mediebevakning & analys*. Hämtad 2018-04-11, från <https://www.retriever.se/product/mediainsights/>

Strömbäck, J. (2008). *På nyhetsmediernas agendor: En studie av hot och risker i det svenska nyhetsurvalet i morgonpress, kvällspress och TV*.

Svenska Akademiens Ordbok [SAOB]. (2018). *Framställa*. Tillgänglig: <https://svenska.se/saob/?sok=framställa&pz=4>

Sveriges Olympiska Kommitté. (2018). *Pyeongchang 2018*. Hämtad 2018-04-02, från <http://sok.se/olympiska-spel/tavlingar/spelen/pyeongchang-2018/truppen.html>

SVT. (2018). *Ojala: "Pyeongchang - de svenska kvinnornas OS"*. Hämtad 2018-04-23 från <https://www.svt.se/sport/vintersport/ojala-pyeongchang-de-svenska-kvinnornas-os/>

Turner, H., & West, R. (2014). *Introducing communication theory: analysis and application*. New York: McGraw-Hill Education.

Vetenskapsrådet. (2011). *God forskningssed* (Vetenskapsrådets rapportserie; 2011:1). Stockholm: Vetenskapsrådet.

Wallin, U. (1998). *Sporten i spalterna: Sportjournalistikens utveckling i svensk dagspress under 100 år*. Göteborg: Institutionen för journalistik och masskommunikation.

Women's Sports Foundation. (2003). *Britain's best kept secret*. London: Women's Sports Foundation.

Bilagor

Bilaga 1. Kodmanual

V.1 Tidning

Denna variabel används för att kunna jämföra tidningarna emellan.

1. Aftonbladet
2. Expressen

V.2 Ord

Artikelns antal ord kodas genom att skriva in antalet ord artikeln innehåller i 8 olika variabelvärden. De artiklar som innehåller mer än 1400 ord kodas som nummer 8.

1. 0–199
2. 200–399
3. 400–599
4. 600–799
5. 800–999
6. 1000–1199
7. 1200–1399
8. 1400+

V.3 Sidnummer

Sidan artikeln är publicerad på kodas genom att skriva in sidnummer i spannet 00–99. En artikel som är på sidan 8 kodas alltså 08.

V.4 Kön på journalisten

Könet på journalisten som skrivit artikeln kodas i denna variabel. Variabelvärde 3 används när både en man och en kvinna skrivit artikeln och variabelvärde 4 används när journalistens kön inte framgår, som till exempel när det står "Källa: TT".

1. Man

2. Kvinna
3. Både och
4. Framgår inte

V.5 Kön på atleten

I variabel 5 kods könet på den atlet som artikeln grundar sig i. Variabelvärde 3 syftar till de gånger då artikeln grundar sig i atleter av olika kön, och variabelvärde 4 används när atletens kön inte går att tyda.

1. Man
2. Kvinna
3. Både och
4. Varken eller

V.6 Huvudperson i artikeln

Då alla artiklar om OS inte handlar om en specifik atlet utan ibland tränare eller familjemedlem är det intressant att avgöra vem som är huvudperson i artikeln. Detta kan hjälpa oss att finna ett eventuellt mönster i rapporteringen om vi ser att när det t.ex. skrivs om manliga atleter, tycks det vara ofta deras tränare uttalar sig om deras prestation. Variabelvärde 8 används när andra atleter som inte är direkta konkurrenter till den atlet artikeln grundar sig i uttalar sig.

1. Atlet
2. Tränare
3. Familj/partners
4. Materialare - Används till exempel när huvudpersonen är en vallare.
5. Expert/kommentator
6. Konkurrent
7. Vänner
8. Andra atleter - Avser en atlet som inte är en konkurrent.
9. Manager/Agent
10. Politiker/monark

V.7 Kön på huvudperson

Denna variabel är villkorad vilket innebär att när den inte behövs, går att hoppa över. Ett sådant tillfälle är t.ex. när huvudpersonen i artikeln är atleten, och atletens kön redan är kodat.

1. Man
2. Kvinna
3. Både och
4. Varken eller

V.8 Medalj

Om artikeln handlar om att en atlet har tagit en medalj kodas här vilken medalj som tagits. Om artikeln inte handlar om att en atlet har tagit medalj kodas det som variabelvärde 4.

1. Guld
2. Silver
3. Brons
4. Ingen

V.9 Idrott

Här kodas vilken sport artikeln handlar om. Vi har här utgått från SOKs redogörelse för de sporter Svenska atleter deltar i.

1. Alpint - Avser idrotterna slalom, storslalom, störtlopp, och super-G.
2. Curling
3. Free-skiing - Avser idrotterna slopestyle och halfpipe.
4. Free-style - Avser idrotterna puckelpist och skicross.
5. Konståkning
6. Längdskidor
7. Skidskytte
8. Skridsko
9. Snowboard - Avser idrotterna parallellstorslalom, halfpipe, big air och snowboardcross
10. Ishockey

V.10 Bild till artikeln

Denna variabel avser om artikeln har en tillhörande artikelbild. Det är den största bilden sett till yta i artikeln som analyseras.

1. Ja
2. Nej

V.11 Motiv på bilden

Denna variabel är villkorad, och används bara om artikeln har en tillhörande artikelbild. Här kodas vem/vad som porträtteras på bilden och det är den med störst fokus/yta på bilden som väljs som motiv.

1. Atlet
2. Tränare
3. Familj/partners
4. Materialare
5. Miljöbild - Avser då bilden porträtterar t.ex. bild på publik eller landskap
6. Expert/kommentaror
7. Vänner
8. Andra atleter - Avser en atlet som inte är en konkurrent
9. Manager/agent
10. Politiker/monark

V.12 Framställning på bild

Denna variabel är villkorad och används bara om artikeln har en tillhörande artikelbild. Här kodas personen med mest yta/fokus. Här ser vi till faktorer som om någon sport utövas, om det är fysiska rörelser i bilden, eller om personen porträtteras med t.ex. en porträttbild.

1. Aktiv - Avser då personen är fysisk aktiv i bilden

Passiv - Avser då personen inte är fysiskt aktiv

Bilaga 2. Kodschema

Nedan redovisas det kodschema som använts vid genomförandet av vår innehållsanalys.

V1	V2	V3	V4	V5	V6	V7	V8	V9	V10	V11	V12
1-2	1-8	00-99	1-4	1-4	1-10	1-4	1-4	1-10	1-2	1-10	1-2

Nedan följer ett exempel på hur en artikel har kodats:

SKIDSKYTTE
100, sprint (47,75 km)
1. Laura Dahlmeier, Tyskland 23.06,2 (0)
2. Marte Østbo, Norge +24,2 (7)
3. Veronika Vitkova, Tjeckien +25,8 (8)
4. Hanna Öberg, Sverige +48,8 (18)

Millimeter från medalj
Hanna Öberg skrällde - en bom från pallen: "Så himla kul"

En bom i stående
Faktum är att hennes kväll höll på att sluta ännu bättre. Enligt tränaren Johan Hagström var Öbergs enda bom - i det stående skyttet - bara en millimeter från att gå in och i så fall hade 22-åringen tagit hem ett sensationellt silver.
- Varannan gång vippar den där över och då är det ett silver, säger Hagström.

Men en sjunde plats är inte fy skäm det heller. Lagkamraterna är i fall fall måkta imponerade.
- Hanna kom sjua va? Helt sjukt, så jävla bra!, säger Elisabeth Högeberg, som själv slutade 35:a efter ett fall med några hundra meter kvar till mål.
- Klantigt av mig, säger "Bettan".
Även Mona Brorsson - som slutade 27:a - var imponerad av Öbergs insats.
- Det är så himla roligt, superimponerande! Jag unnar henne verkligen det, jag vet hur mycket tid vi

alla lägger ner på det här och det är kul när någon av oss lyckas, säger hon, och fortsätter:
- Hon kommer in och gör grejerna som vanligt, det är det som är bra!
Tyskan Laura Dahlmeier tog hem guld, norskan Marte Østbo silveret och tjeckiskan Veronika Vitkova brons. Den fjärde svenskan, Linn Persson, hade tre bom och slutade på en 37:e plats.

Andreas Käck
andreas.kack@lun.se
Andreas Liljhannus
andreas.liljhannus@lun.se

V1	V2	V3	V4	V5	V6	V7	V8	V9	V10	V11	V12
1	3	10	1	2	1	-	4	7	1	1	1

Artikeln är publicerad i Aftonbladet och är 427 ord lång samt placerad på sidan 10. Det är två män som skrivit artikeln och atleten i sin tur är en kvinna. Det är atleten själv som är huvudperson och därför är V7, huvudpersonens kön, blank då vi redan besvarat detta i V5. Artikeln handlar inte om en vunnen medalj och idrotten som utövas är skidskytte. Det finns en tillhörande bild och den föreställer atleten själv i en aktiv framställning då bilden är tagen ute i spåret under tävlingen.

Bilaga 3. Övriga tabeller

Sidnummer	Medalj				Total
	Guld	Silver	Brons	Ingen	
1	5	2	0	4	11
2	9	5	0	10	24
3	3	3	1	3	10
4	20	2	0	10	32
5	10	3	0	9	22
6	7	7	1	23	38
7	4	4	0	19	27
8	4	5	0	19	28
9	3	0	0	18	21
10	2	0	0	17	19
11	0	0	0	12	12
12	0	1	0	12	13
13	0	0	0	4	4
14	0	0	0	3	3
16	0	1	0	1	2
17	0	0	0	1	1
19	1	0	0	1	1
21	2	0	0	0	2
23	1	0	0	0	1
37	1	0	0	1	2
Total	72	33	2	166	273

Tabell 10. Medalj ^ Sidnummer

Artikelbild	Atletens kön			Totalt
	Man	Kvinna	Både och	
Ja	125	136	1	262
Nej	7	4	0	11
Total	132	140	1	273

Tabell 11. Atletens kön ^ Artikelbild